

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 02-03-2020
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPMZO
Sagsnr.: 2001464
Dok. nr.: 1115235

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 6. februar 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 617 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Larsen (KF).

Spørgsmål nr. 617:

"Hvilke tilbud har det danske sundhedsvæsen til de anorektikere, der ikke ønsker tvangsfodring, men som samtidig ikke opfylder vægtkravet til at komme i behandling for deres spiseforstyrrelse? Og finder ministeren tilbuddene til disse patienter tilstrækkelige?"

Svar:

Jeg vil starte med at slå fast, at det aldrig er ønskeligt, hverken for patienter eller personale, når det er nødvendigt at anvende tvang i psykiatrien, og tvang skal altid være sidste udvej.

Psykiatrien er i mange år blevet underprioriteret. Det ønsker regeringen at gøre op med, og har med Aftale om finansloven for 2020 sikret et markant løft af psykiatrien på 600 mio. kr. årligt fra 2020 og frem. Midlerne vil gå til en generel styrkelse af kapaciteten og forbedring af normeringerne i psykiatrien samt til en øget kapacitet i retspsykiatrien. Det skal være med til at sikre, at flere får den hjælp, som de har behov for. Regeringen vil samtidig igangsætte arbejdet med en 10-års plan for psykiatrien, som skal sætte den langsigtede retning for udviklingen af psykiatrien.

. / . I forhold til det konkrete spørgsmål, om tilbud til patienter med anoreksi, kan jeg henvise til min besvarelse af SUU alm. del – spm. 134 - 135. Jeg har derudover indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, der oplyser følgende, som jeg henholder mig til:

"Anorexia nervosa (betegnes herefter anoreksi) er en alvorlig og kompleks spiseforstyrrelse, som kræver specialiseret behandling i den regionale psykiatri.

Diagnosen stilles på baggrund af en samlet sundhedsfaglig vurdering af patientens symptombillede og somatiske undersøgelser. Vurderingen fastsætter desuden spiseforstyrrelsens sværhedsgrad, hvori forskellige faktorer indgår, herunder somatisk tilstand, psykologisk tilstand, funktionsniveau, selvmordsrisiko og tilstedeværende komorbiditet.

Behandling af anoreksi

Behandlingen af anoreksi er i høj grad tværfaglig og retter sig mod en kombination af biologiske, psykologiske og sociale forhold. Det forudsætter, at behandlingen opbygges i et tværfagligt samarbejde af sundhedspersonale med relevante kompetencer.

Behandlingen af anoreksi¹ vil typisk indeholde følgende indsatser:

- Somatisk monitorering, herunder behandling af somatiske komplikationer som kan være livstruende. Dette foregår i tæt samarbejde med internmedicinske afdelinger (fx endokrinologi) og, hvis der er tale om børn og unge, pædiatri.
- Psykofarmakologisk behandling, særligt hvis der er tale om psykiatrisk komorbiditet.
- Ernæringsterapi, herunder måltidsstøtte og spisetræning.
- Psykoterapi.
- Fysioterapi/kropsterapi.
- Familiebaseret behandling (for børn og unge).

Behandling i den regionale psykiatri kan foregå ambulant, i daghospital og som døgnindlæggelse. Det er den samlede kliniske vurdering af spiseforstyrrelsens sværhedsgrad, som ligger til grund for valget af behandlingens intensitet og hvorvidt behandlingen skal foregå ambulant eller under indlæggelse.

Vægt og BMI² indgår som et led i vurderingen af den somatiske tilstand og fungerer som en rettesnor i vurderingen af sund vægt for voksne³. En sund vægt skal forstås som en vægt, der giver mindst mulig risiko for sygdom, da undervægt er forbundet med øget risiko for flere somatiske komplikationer, hvoraf nogle kan være livstruende. BMI skal dog fortolkes med forsigtighed, bl.a. fordi BMI ikke tager højde for fordelingen af fedt og muskler, og vægt og BMI kan således ikke alene være en indikator for, om og i hvilket omfang en patient skal modtage behandling for anoreksi.

Anvendelse af tvang herunder tvangsernæring

I sjældne tilfælde kan det blive nødvendigt at anvende tvang over for mennesker med psykiske lidelser, herunder patienter med spiseforstyrrelser. Tvangen kan bl.a. omfatte tvangsendlæggelse, anvendelse af fysisk tvang i form af bæltefiksering eller indgivelse af akut beroligende medicin, samt tvangsbehandling med eksempelvis tvangsernæring.

Anvendelse af tvang er reguleret af psykiatriloven (Bekendtgørelse af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. nr. 936 af 02/09/2019). Heri fremgår en række betingelser som skal være opfyldt for at der kan iværksættes tvangsforanstaltninger, herunder, at det skal søges at opnå patientens frivillige medvirken, at anvendelsen af tvang skal stå i rimeligt forhold til det, som søges opnået herved, at tvang skal udøves så skånsomt som muligt og med størst mulig hensyntagen til patienten, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe, samt at tvang ikke må anvendes i videre omfang, end hvad der er nødvendigt for at opnå det tilsigtede formål.

Tvangsbehandling i form af tvangsernæring (hyppigst sondeernæring) må udelukkende iværksættes (jf. psykiatriloven) såfremt patienten er sindssyg (psykotisk) eller

¹Sundhedsstyrelsen udgav i 2016 nationale kliniske retningslinjer for behandlingen af anoreksi, hvori man kan læse mere om den nuværende evidens for anvendelsen af de forskellige behandlingsindsatser: https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2016/NKR-anorexia-ner-vosa/NKRanoreksi_final.ashx?la=da&hash=6B504732A93A9665A806330C51C68D4F13B03A24

² BMI er et praktisk mål til at vurdere forholdet mellem vægt og højde.

³ For børn og unge (under 18) varierer BMI med alder og pubertetens indtræden, og derfor kan BMI ikke stå alene i vurderingen af sund vægt. Vægt- og højdekurver er derfor oftest en god indikator for barnets sunde vægt.

befinder sig i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed, og det vil være uforsvarligt ikke at give behandling, fordi 1) udsigten til helbredelse eller en betydelig og afgørende bedring af tilstanden ellers vil blive væsentlig forringet eller 2) den pågældende frembyder en nærliggende og væsentlig fare for sig selv eller andre. I bemærkningerne til loven er anoreksi med svær afkræftelse og mulig livsfare til følge specifikt nævnt som en tilstand, der kan sidestilles med en psykotisk tilstand.”

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Martin Zohar